

Doprinos Republike Hrvatske u ostvarivanju uvjeta za povratak i ostanak Hrvata u BiH

17. travnja 2021.

U Hrvatskom saboru su više puta rekli kako podupiru povratak i ostanak Hrvata u Bosni i Hercegovini kao najviše humano i civilizacijsko pravo što je i strateški interes Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine, stoga će Republika Hrvatska i u buduće davati punu potporu povratku Hrvata u BiH i ostvarenju svih pretpostavki za njihov normalan i slobodan razvoj.

Piše: Anto PRANJKIĆ

Svi međunarodni dokumenti koji reguliraju ljudska prava i slobode definiraju kako je pravo na dom osnovno i neotuđivo ljudsko pravo u svim svojim segmentima. Svaki čovjek ima pravo imati svoj dom. Ratni događaji s početka 90-tih godina prošloga stoljeća i danas širom BiH imaju svoje tragove koji nas podsjećaju kako su brojni ljudi morali napuštati svoje domove i nošeni iskonskom težnjom za očuvanje gologa života napuštali svoje domove, koji su nakon njihova odlaska pustošeni, pljačkani, devastirani i rušeni. Stotine tisuća je takvih objekata posijano po BiH.

Nažalost, niti nakon 30 godina od tih stravičnih slika stanje se nije maknulo niti za milimetar, pogotovo na području Republike Srpske. Bosna i Hercegovina je inače višeslojna država podijeljena na mnogo načina. Najgori su oni politički koji su ljude dijelili po raznim kriterijima i kojima ništa sveto nije. Te podjele su proizvele da i danas BiH zjapi prazna, i to ne samo u Republici Srpskoj, nego i Federaciji, Distriktu te na jugu, sjeveru, zapadu ili istoku zemlje. Ljudi odlaze. Prema riječima mladog Hrvata Ivana Petrovića on je sa svojom obitelji morao otići.

-Nakon povratka iz Hrvatske 1999. godine ja, supruga i naših troje djece živjeli smo u bratovoj kući zajedno s njegovom obitelji. Radio sam za plaću od 450 maraka mjesečno. No, kada su snaha i brat dobili blizance znali smo da nećemo dugo moći biti u istom stanu. Podnosio sam veliki broj zahtjeva za obnovu, ali nisam dobivao čak niti odgovore a kamoli pozitivno rješenje. Život je postao nesnošljiv i vratili smo se u Republiku Hrvatsku. Tu smo napravili svoju kuću i živimo svoj na svome. No, činjenica je da smo željeli živjeti u Tuzli, ali nismo imali nikakvu potporu, kaže Ivan, koji danas sa suprugom i četvoro djece živi u Kostajnici.

Veliki je broj bosansko-hercegovačkih Hrvata koje je zadesila ista sudbina. Neki su prošli još i gore, jer nemaju osnovne uvjete za život. Ivan je dobio posao, pa kasnije i supruga Marina, ali mnogi i danas nemaju niti jednu plaću, dok bi na djedovini ili očevini mogli zaraditi za kruh i živjeti u svom domu.

Danas je u BiH po ovom pitanju doista neizdrživo stanje. I Republika Hrvatska se obvezala za potporu Hrvatima iz BiH pogotovo po pitanju povratka u BiH, ali to goruće pitanje se i danas vrlo sporo rješava:

-Osnovni problem je obnova domova. Mi nemamo novaca da obnavljamo kuće, a nitko nam ne pomaže. Podnosili smo puna puta zahtjeve ali nikad pozitivnog odgovora, kaže Marko Blažanović iz Hasića, koji je vrlo tužan situacijom:

-Ovaj nesretni potres nas opet tjera. Taman kada smo na Banovini našli kakvo takvo utočište pojavi se potres i opet strepimo da se ponovno ne moramo seliti, zabrinuto priča.

Na ovakvo stanje nisu imuni niti političari. Najviše ih smeta, kažu, selektivna provedba Općeg mirovnog sporazuma za Bosnu i Hercegovinu, čiji je potpisnik i Republika Hrvatska kao i nerealiziranjem njegovog aneksa VII. koji se odnosi na povratak prognanika i izbjeglica a polazeći od uvjerenja kako je temeljita ustavna reforma preduvjet za osiguranje stabilne, funkcionalne i demokratske Bosne i Hercegovine u kojoj će hrvatski narod zajedno s druga dva naroda: Bošnjacima i Srbima biti suveren konstitutivan i jednakopravan na cijelom prostoru Bosne i Hercegovine.

– Ma to je samo floskula. Mi jesmo konstitutivni, ali u ostvarivanju prava daleko smo od toga, ravnodušan kaže naš sugovornik i ističe kako hrvatska država treba biti konkretnija u političkim pregovorima.

-Doista nas jedino naši sunarodnjaci u Republici Hrvatskoj razumiju, ali se ne može lijepo s političarima iz drugih naroda u BiH, koji su jači, pa nas tlače. Ponekad njima treba vratiti njihovom mjerom. No, ja vjerujem da će naši uspjeti u nastojanju da se mirnim putem sve riješi, ističe Marko.

U Hrvatskom saboru su više puta rekli kako podupiru povratak i ostanak Hrvata u Bosni i Hercegovini kao najviše humano i civilizacijsko pravo što je i strateški interes Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine, stoga će Republika Hrvatska i u buduće davati punu potporu povratku Hrvata u BiH i ostvarenju svih pretpostavki za njihov normalan i slobodan razvoj.

A Republika Hrvatska doista pomaže. Nekoliko je programa kroz koje se potiče povratak, a Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske koordinira sa svim institucijama. No, očito je da pružena pomoć nije dovoljna.

Preko svojih programa Središnji državni ured za Hrvate izvan RH i sam upućuje značajnu pomoć Hrvatima u BiH, ali u područjima ljudskog života koja motiviraju povratak. No, Ured usko surađuje i sa Središnjim državnim uredom za stambeno zbrinjavanje koji svojim projektima doista pomaže u financiranju ključnih potreba i projekata važnih za povratak i ostanak Hrvata u BiH.

Projekt financijski potaknut sredstvima Agencije za elektronske medije posredstvom Javnog poziva za ugovaranje novinarskih radova u elektroničkim publikacijama za 2020. godinu.
